

EU eHealth Law, ICT and
Bioethics
ЕУ Е-здравствено право, ИКТ
и Биоетика

**Биоетика-мост кон
иднината**

shutterstock.com · 1461187526

БИОЕТИКА-МОСТ КОН ИДНИНАТА

- Етиката не е доволна
- Определба на биоетиката
- Биоетиката во здравството
 - Е-Здравство и биоетика

EU E-HEALTH LAW AND NORTH MACEDONIA: FROM CURRENT PRACTICE TO IMPLEMENTATION (EUEHL)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ЕТИКАТА НЕ Е ДОВОЛНА

- Променет свет
- Распад на стариот вредносен систем
 - Нови етички проблеми
 - Нова етика-биоетика

EU E-HEALTH LAW AND NORTH MACEDONIA: FROM CURRENT PRACTICE TO IMPLEMENTATION (EUEHL)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Распад на стариот вредносен систем
- Нови проблеми на кои старите етички решенија се неприменливи
- Потреба од нови етички светогледи

EU E-HEALTH LAW AND NORTH MACEDONIA: FROM CURRENT PRACTICE TO IMPLEMENTATION (EUEHL)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Деонтолошка (неконсеквенционалистичка етика) – Кант

Вредностите се важни!

- Консеквенционалистичка етика - Прагматизам/Утилитаризам

Последиците се важни!

- Теориска и практична етика

- Применети и професионални етики

EU E-HEALTH LAW AND NORTH MACEDONIA: FROM CURRENT PRACTICE TO IMPLEMENTATION (EUEHL)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Подрачја на примена на етиката:

- **Природата** - еколошка етика
- **Животот** - биоетика, медицинска етика
- **Општеството** - деловна етика, етика на медиумите, педагошка етика, психолошка етика, етика на техниката, етика на науката, економска етика
- **Правда** - феминистичка етика (етиката и половата разлика), политичка етика, правничка етика, социјална етика

EU E-HEALTH LAW AND NORTH MACEDONIA: FROM CURRENT PRACTICE TO IMPLEMENTATION (EUEHL)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ОПРЕДЕЛБА НА БИОЕТИКАТА

- Bios/ethos
- Од основачите до УНЕСКО
 - Дефиниции
 - Три сфаќања

EU E-HEALTH LAW AND NORTH MACEDONIA: FROM CURRENT PRACTICE TO IMPLEMENTATION (EUEHL)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

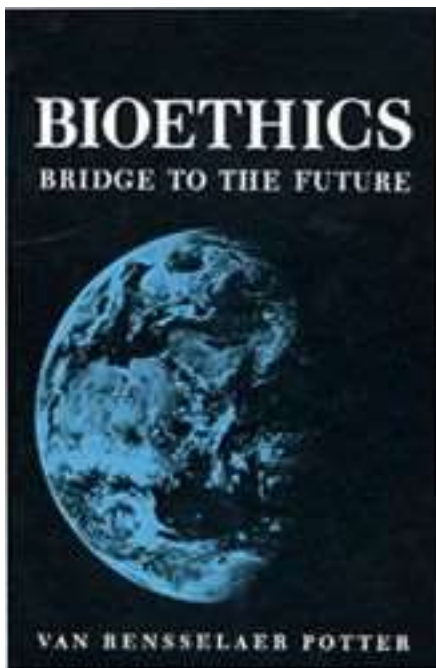
- „bios“ - живот и „ethos“ - моралност, етика, морал - етиката на животот, моралното размислување и вреднување на животот и на сè што се однесува на животот
- Фриц Јар (1926), Ван Ранселер Потер (1970) Биоетика: мост кон иднината
 - Етика во биолошките и медицинските истражувања
- Интердисциплинарност: Life sciences, биотехнологији, медицина, медицинска етика, политика, право, теологија, философија..

EU E-HEALTH LAW AND NORTH MACEDONIA: FROM CURRENT PRACTICE TO IMPLEMENTATION (EUEHL)

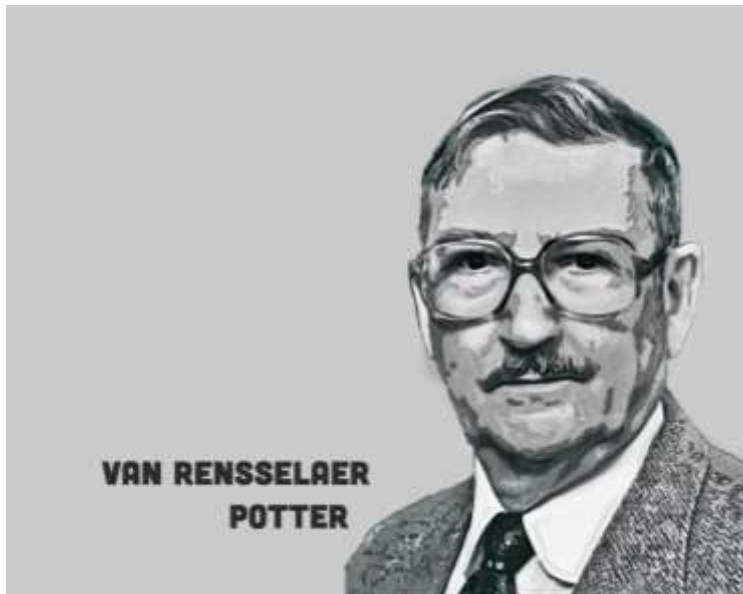
With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=31058&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.htm

Universal Declaration on Bioethics and Human Rights (19 October 2005)

- Во поширока смисла: освен како наука за животот и здравјето, биоетиката го опфаќа и проучувањето прашања за човековата околина
- Во потесна смисла: биоетиката е поистоветена со медицинската етика
- Во општо прифатено денешно значење: проучување на човечкото дејствување на подрачјето на науката за животот и грижата за здравјето под светлото на моралните вредности и начела

EU E-HEALTH LAW AND NORTH MACEDONIA: FROM CURRENT PRACTICE TO IMPLEMENTATION (EUEHL)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

БИОЕТИЧКИ ПРОБЛЕМИ ВО ЗДРАВСТВОТО

- Биоетичките истражувања и норми се однесуваат на многу проблеми и области
 - Живот, природа, личност
 - Биоетички принципи
 - Правила

EU E-HEALTH LAW AND NORTH MACEDONIA: FROM CURRENT PRACTICE TO IMPLEMENTATION (EUEHL)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

биоетичките истражувања и норми се однесуваат на многу области и проблеми кои се јавуваат во медицинската наука и пракса:

- проблемот пред раѓањето и прашањата поврзани со ембрионот и фетусот
- абортусот; проблемот на репродукцијата и прашањата со популацијата, асистираниот репродукција,
 - заменското (сурогат) мајчинство,
 - пренаталниот скрининг, изборот на полот
 - клонирањето

EU E-HEALTH LAW AND NORTH MACEDONIA: FROM CURRENT PRACTICE TO IMPLEMENTATION (EUEHL)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Проблемите и истражувањата на биоетиката можеме да ги генерализираме како „концентрација на истата врз односот на трите големи животни категории:
 - Живот: секое живо суштество е единствено постоење за себе, а сите заедно ја градат целината на нашиот жив свет
 - Природа: единствена основа на животот на Земјата
 - Личност: највисок дострел на развитокот на животот на Земјата

EU E-HEALTH LAW AND NORTH MACEDONIA: FROM CURRENT PRACTICE TO IMPLEMENTATION (EUEHL)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

четири **клучни принципи** во биоетиката:

- 1. Автономија: што е почитување на правото на лицето да носи сопствени одлуки.
- 2. Бенефит/Благодет: Да носиме бенефит, да се однесуваме достоинствено кон луѓето.
- 3. Немалициозност (Non-maleficence): Не нанесувајте штета на луѓето.
- 4. Правда: Да се однесуваме правично кон луѓето

EU E-HEALTH LAW AND NORTH MACEDONIA: FROM CURRENT PRACTICE TO IMPLEMENTATION (EUEHL)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Четири биоетички правила:

1. Верацитет-Вистинитост (Veracity) - кажување на вистината, почитување на автономијата и информирана согласност (Informed Consent).
2. Приватност - тоа е право на лицето да остане приватно, тајно и да не се откриваат информации.
3. Доверливост - ова е споделување приватни информации само на оние со „потреба да се знае.“
4. Верност - одржување на должноста да се грижи за сите и доследно, без оглед кои се тие или што може да сториле.

EU E-HEALTH LAW AND NORTH MACEDONIA: FROM CURRENT PRACTICE TO IMPLEMENTATION (EUEHL)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Е-ЗДРАВСТВО И БИОЕТИКА

- определба на е-здравството
- Десет „Е“ во е-здравство
- Три засегнати Етики:
 - Социјална
- Информатичка (компјутерска)
 - Биоетика

EU E-HEALTH LAW AND NORTH MACEDONIA: FROM CURRENT PRACTICE TO IMPLEMENTATION (EUEHL)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- интернет медицина“, „електронско здравство“, „телездравство“ „телемедицина“ или „mHealth“ (мобилно здравство) „Virtual Health Care
- е-здравство е (cost-effective) исплатливо и безбедно користење на информатички и комуникациски технологии за поддршка на здравјето и областите поврзани со здравјето, вклучително и здравствени услуги, здравствен надзор, здравствена литература и здравствено образование, знаење и истражување.“

EU E-HEALTH LAW AND NORTH MACEDONIA: FROM CURRENT PRACTICE TO IMPLEMENTATION (EUEHL)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- „десет Е“ (Gunther Eysenbach)
 - 1. Efficiency (ефикасност)
 - 2. Enhancing quality of care
 - 3. Evidence based
 - 4. Empowerment
 - 5. Encouragement
 - 6. Education
 - 7. Enabling
 - 8. Extending
 - 9. Equity
 - 10. Ethics

EU E-HEALTH LAW AND NORTH MACEDONIA: FROM CURRENT PRACTICE TO IMPLEMENTATION (EUEHL)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Три инволвирани етики
- Социјална етика (Социологија на здравје и болест)
- Информатичка (компјутерска/инженерска) етика
- Биоетика (медицинска етика)

EU E-HEALTH LAW AND NORTH MACEDONIA: FROM CURRENT PRACTICE TO IMPLEMENTATION (EUEHL)

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Stay Home
Take Care

GIRLS' NIGHT IN

ВИ БЛАГОДАРАМ

- ЧУВАЈТЕ СЕ!
- НО НЕ ПЛАШЕТЕ СЕ!
- ЛЉУБИТЕ!